

Assignatura	28923 Fonts per a la Història de l'Art Modern i Contemporani				
Professora	Molins Nubiola, Miquel				
Cicle	Segon	Quadrimestre	Primer	Crèdits	6
				Tipus	Troncal
	Horari	Teoria: Dimarts i Dijous 11:30 - 13:00			
		Tutoria Integrada: Dimarts 13:00 - 14:00			

OBJECTIUS

Aproximació a la literatura artística moderna, posant un èmfasi especial en el «renaixement» i la nova articulació d'una consciència historico-artística i el desenvolupament de les estratègies crítiques.

TEMARI

1. «Renaixement»: Florència i la gènesi d'una història de l'art modern La fama de Dant i la fama de Giotto. Petrarca i les arts visuals. Boccaccio i el *Decameró*. Giotto i els artistes florentins a les *novelle* florentines. Franco Sacchetti i el *Trecentonovelle*. Filippo Villani i el *De origine civitatis Florentie et de eiusdem famosis civibus*: una seqüència historico-artística seminal. Elloc de Cennini.
2. Lorenzo Ghiberti i el «secondo commentario». La consciència històrica, les ambicions i les predileccions de Ghiberti. Ghiberti i els sienesos.
3. Els humanistes i *l'ekphrasis*. Guarino da Verona, els Este de Ferrara, Pisanello. Bartolomeo Fazio, de la Ligúria a Nàpols: una perspectiva italiana i cosmopolita. Fazio i el *De viris illustribus*. Gentile da Fabriano i Pisanello. Jan van Eyck i Rogier van del Weyden.
4. Cristoforo Landino: actualització del cànon florentí i nova estratègia crítica. Els artistes florentins en el «Proemio» del *Commento sopra la Comedia di Dante*.
5. Antonio di Tuccio Manetti i l'apologia brunelleschiana: *la Novella del Grasso* i la *Vita di Filippo Brunelleschi*. Els *Huomini singolari in Firenze dal MCCCC inanzi*. Ugolino Vecino i els artistes florentins.
6. El cànon de la pintura moderna vist des d'Urbino: Giovanni Santi. La pintura i els pintors a la «Cronaca rimata» (*La vita e le geste di Federico di Montefeltro duca d'Urbino*).
7. Les compilacions florentines pre-vasarianes. El *Libro di Antonio Billi*, l'*Anonimo Magliabecchiano* i Giovanni Battista Gelli. El paper i les aportacions de Paolo Giovio. Els escrits de B. Varchi i el *paragone* de les arts.
8. Giorgio Vasari i *Le Vite de' piu eccellenti Architetti, Pittori et Scultori italiani da Cimabue insino a' tempi nostri*: el primer gran monument de la historiografia artística moderna.
9. Les respostes crítiques a Vasallo Ludovico Dolce i el *Dialogo della pittura in tito lato l'Aretino*. Les posicions anti-miquelangelistes i anti-manieristes.

AVALUACIÓ

El curs comporta la lectura d'un dossier de fotocopies. L'avaluació de l'assignatura es basa en examen [mal], però també cal presentar i aprovar un treball obligatori i tutoritzat. Si la nota d'aquest treball es superior a la de l'examen, podrà servir per millorar la nota global.

TUTORIA INTEGRADA

La tutoria integrada consistirà en el seguiment del treball i de les lectures obligatòries.

BIBLIOGRAFIA ORIENTATIVA

- Julius Schlosser, *La literatura artística. Manual de fuentes de la historia moderna del arte*, Madrid: Cátedra, 1976
- Ernst Kris i atto Kurz, *La leyenda del artista*, Madrid: cátedra, 1982 (ed. original en alemany: 1934)
- Peter Murray, "Notes on Some Early Giotto Sources", *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, XVI (1953), p. 58-80
- Michael Baxandall, *Giotto and the Orators. Humanist observers of painting in Italy and the discovery of pictorial composition, 1350-1450*, Oxford University Press, 1971 [trad. castellana: *Giotto los oradores...*, Madrid: Visor, 1996]
- Michael Baxandall, *Painting and Experience in Fifteenth-Century Italy*, Oxford University Press, 1972 [trad. castellana: *Pintura y vida cotidiana en el Renacimiento. Arte y experiencia en el Quattrocento*, Barcelona: Gustavo Gili, 1978]
- Richard Krautheimer, *Lorenzo Ghiberti*, Princeton University Press, 1956, 1990
- AA.VV., *Lorenzo Ghiberti nel SUD tempo. Atti del Convegno Internazionale di studi* (1978), Firenze, 1980
- Giovanni Tanturli, "Introduzione", a: A. Manetti, *Vita di Filippo Brunelleschi preceduta da la Novella del Grasso*, ed. crítica de Domenico de Robertis, amb introducció i notes de G. Tanturli, Milano, 1976
- Peter Murray, "Art Historians and Art Critics-IV. XIV Uomini Singolari in Firenze", *The Burlington Magazine*, XCIX (1957), p. 330-336
- T. S. R. Boase, *Giorgio Vasari. The Man and the Book* [Bollingen Series, XXXV-20], Princeton University Press, 1971
- AA.VV., *Il Vasari storiografo e artista. Atti del Congresso Internazionale nel IV centenario della morte*, 1974, Istituto Nazionale di Studi sul Rinascimento, Firenze, 1976
- Antonio Pinelli, *La Bella Maniera. Artisti del Cinquecento tra regala e licenza*, Torino: Einaudi, 1993
- Philip Sohm, *Style in the Art Theory 01 the Modern Europe*, Cambridge University Press, 2001

Antologies de textos:

- Creighton E. Gilbert (ed.), *Italian Art 1400-1500. Sources and Documents*, Evanston, Illinois: Northwestern University Press, 1992 [primera ed.: 1980] [Edició italiana: *L'arte del Quattrocento nelle testimonianze coeve*, Firenze- Vienna: IRSA, 1988]
- Robert Klein i Henri Zemer, *Italian Art 1500-1600. Sources and Documents*, Evanston, Illinois: Northwestern University Press, 1994 [primera ed.: 1966]
- Joaquim Garriga (ed.), *Renacimiento en Europa* [Fuentes Documentos para la Historia del Arte, IV], Barcelona: Gustavo Gili, 1983
- Paola Barocchi (ed.), *Trattati d'arte del Cinquecento tra manierismo e controriforma*, 3 vols., Bari: Laterza, 1960-1962
- Paola Barocchi (ed.), *Scritti d'arte de Cinquecento*, 3 vols. Milano-Napoli: Ricciardi, 1971-1977
- Robert Engass i Jonathan Brown (eds.), *Italian and Spanish Art, 1600-1750. Sources and Documents*, Evanston Illinois, Northwestern University Press [primera ed.: 1970]
- José Fernández Arenas i Bonaventura Bassegoda i Hugas (eds.), *Barroco en Europa* [Fuentes Documentos para la Historia del Arte, V], Barcelona: Gustavo Gili, 1983